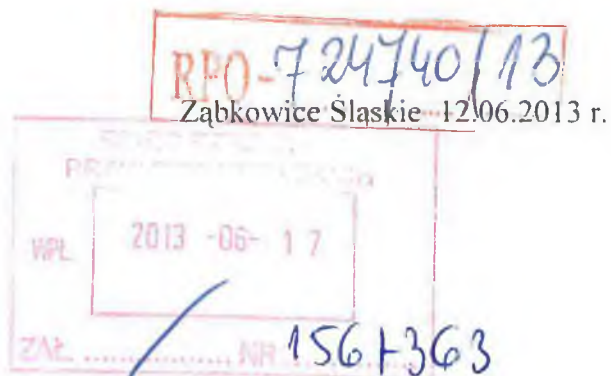

l.p. dz. w Ząbkowicach Śl.

E-0151-389/2013/GL

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Krajowy Mechanizm Prewencji

Aleja Solidarności 77

00-090 Warszawa

W odpowiedzi na otrzymany w dniu 16 maja 2013 roku Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych lub Doprowadzanych do Wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śląskich przeprowadzonej w dniu 18 lutego 2013 roku i zawartych w nim zaleceniach informuję o stanie ich realizacji:

1. w zakresie wyposażenia PdOZ w alkometr z możliwością wydruku badań na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu – w chwili obecnej w przypadku zatrzymania osoby jest Ona badana urządzeniem wyposażonym w drukarkę i wydruk jest dołączany do dokumentacji prowadzonej w PdOZ, a ponadto badane są osoby zatrzymane do wytrzeźwienia przed zwolnieniem z PdOZ. Z informacji uzyskanej z Wydziału Zaopatrzenia KWP we Wrocławiu wynika, że nasze potrzeby w tym zakresie zostały uwzględnione w procedurze o udzielenie zamówienia publicznego. Przewidywany zakup powinien zostać sfinalizowany w miesiącu lipcu 2013 roku;
2. w sprawie poszerzenia ofert szkoleń dla funkcjonariuszy Policji pełniących służbę w PdOZ z zakresu pomocy przedmedycznej, komunikacji interpersonalnej oraz radzenia sobie ze stresem – zwrócono się do Wydziału Kadr i Szkolenia Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu o pomoc w przeprowadzeniu szkoleń dla osób pełniących służby w PdOZ w w/w zakresie. Informuję jednocześnie, że w KPP Ząbkowice Śl. są prowadzone dla policjantów konsultacje z policyjnym psychologiem raz w miesiącu zgodnie z rocznym planem konsultacji. Wystąpiono również pisemnie do Zespołu Psychologów KWP we Wrocławiu o przeprowadzenie szkolenia w zakresie komunikacji interpersonalnej oraz radzenia sobie ze stresem;
3. w sprawie wywieszenia w pomieszczeniach dla zatrzymanych tekstu regulaminu

- wraz z adresami instytucji stojącymi na straży praw człowieka – zgodnie z zaleceniem wywieszono regulamin i adresy instytucji;
4. w sprawie wyposażenia PdOZ w prasę – z uwagi na brak środków finansowych w Komendzie Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śl. na ten cel nie jest możliwe zakupienie prasy dla zatrzymanych. W przypadku kiedy osoba zatrzymana zgłosi chęć zapoznania się z prasą jest ona kupowana ze środków pieniężnych zatrzymanego (jeżeli takie środki posiada);
 5. w sprawie wymiany szyby w pokoju nr 3 – uszkodzona szyba została wymieniona;
 6. w zakresie przebudowy prycz lub przekształcenia pokoi dla osób zatrzymanych z czteroosobowych w dwuosobowe – w dniu 22.05.2013 r. pisemnie zwrócono się do Wydziału Inwestycji i Remontów KWP we Wrocławiu o realizację zalecenia. Do dnia udzielenia niniejszej odpowiedzi nie otrzymano informacji o ewentualnym terminie i sposobie realizacji;
 7. w sprawie wyposażenia pokoi dla osób zatrzymanych i Izby w oświetlenie nocne - w dniu 22.05.2013 r. pisemnie zwrócono się do Wydziału Zaopatrzenia KWP we Wrocławiu o realizację zalecenia. Do dnia udzielenia niniejszej odpowiedzi nie otrzymano informacji o ewentualnym terminie i sposobie realizacji;
 8. w zakresie dokonywania właściwego opisu przyjmowanego depozytu – zobowiązano policjantów pełniących służbę w PdOZ do szczegółowego opisu przyjmowanego depozytu (szczególnie przedmiotów numerowanych np. nr aparatów telefonicznych oraz biżuterii);
 9. w sprawie wymiany systemu telewizji przemysłowej – w Komendzie Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śl. podjęto w okresie wcześniejszym rozmowy z samorządami lokalnymi w sprawie wymiany telewizji przemysłowej i przekazania w tym zakresie środków finansowych. Informuję jednocześnie, że po uzyskaniu środków finansowych w zależności od ich wysokości po zamontowaniu nowych kamer uruchomiony zostałby monitoring z nagrywaniem obrazu w systemie ciągłym. Zapisany obraz (przy uwzględnieniu parametrów technicznych komputera) będzie archiwizowany przez okres do trzech miesięcy. Dodatkowo w dniu 22.05.2013 r. pisemnie zwrócono się do Wydziału Teleinformatyki KWP we Wrocławiu o realizację zalecenia. Do dnia udzielenia niniejszej odpowiedzi nie otrzymano informacji o ewentualnym terminie i sposobie realizacji;
 10. w sprawie zmiany miejsca przechowywania rzeczy osób chorych zakaźnie- z uwagi na ograniczoną ilość pomieszczeń w PdOZ nie jest możliwe przeznaczenie jednego pomieszczenia na przechowywanie odzieży osób chorych zakaźnie. Na odzież osób chorych zakaźnie przeznaczono szafę ubraniową, która będzie znajdowała się w innym pomieszczeniu niż magazyn pościeli czystej. Informuję jednocześnie, że w przypadku ustalenia, że osoba zatrzymana jest chora na chorobę zakaźną (w wyniku badania lekarskiego lub po oświadczeniu osoby zatrzymanej) powiadamiana jest Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ząbkowicach Śl. , która wykonuje czynności odkażające;
 11. uwzględnienie przy realizacji ewentualnych inwestycji budowlanych potrzeby dostosowania sanitariatu Izby oraz przynajmniej jednego pokoju do potrzeb osób z niepełnosprawnością i osób starszych, które nie będą w stanie samodzielnie się poruszać bez odpowiednich udogodnień - w dniu 22.05.2013 r. pisemnie

KOMENDANT WOJEWÓDZKI POLICJI WE WROCŁAWIU

WPE. 2013 -09- 30

ZAL. NR

Wrocław, dnia 26-09-2013r.

N-093-7/2013/ 152924

Pan Marcin Mazur
Zastępca Dyrektora Zespołu
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

*Biuro Rzecznika Praw
Obywatelskich*
00-090 Warszawa
al. Solidarności 77

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 13.09.2013 roku (RPO-724740-VII-720.6/13/AI) w sprawie wizytacji przeprowadzonej w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych KPP w Ząbkowicach Śląskich uprzejmie informuję, że ponownie poddano analizie uwagi i wnioski zawarte w raporcie.

W oparciu o zebrane materiały pragnę przedstawić następujące informacje:

1. Komendant Powiatowy Policji w Ząbkowicach Śląskich zobowiązał funkcjonariuszy do realizowania wszystkich zadań wynikających z ich obowiązków przy jednoczesnym uwzględnianiu zasad wynikających z aktualnych przepisów oraz podjął działania mające na celu poprawę wskazanych obszarów. Przedsięwzięcia te obejmują m.in.:
 - doraźne wyposażenie PdOZ w alkomat z możliwością wydruku wyniku badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu oraz jednoczesne skierowanie pisma do Wydziału Zaopatrzenia KWP we Wrocławiu z wnioskiem o zakup nowego urządzenia spełniającego wyższe standardy techniczne,
 - pisemne wystąpienie do Wydziału Kadry i Szkolenia KWP we Wrocławiu o przeprowadzenie zajęć doskonalenia zawodowego dla funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ obejmujących zakres pomocy przedmedycznej – policjanci oczekują na zorganizowanie zajęć,
 - pisemne wystąpienie do Zespołu Psychologów KWP we Wrocławiu o przeprowadzenie zajęć podnoszących umiejętności komunikacji interpersonalnej oraz radzenia sobie ze stresem – przedmiotowe zajęcia odbyły się w dwóch terminach: 08.07.2013 r. (radzenie sobie ze stresem) i 13.09.2013 r. (komunikacja interpersonalna),
 - wyłożenie w pokojach dla zatrzymanych regulaminu pobytu w PdOZ oraz wykazu adresów instytucji stojących na straży praw człowieka,
 - zapewnienie dostępu do prasy w ramach środków finansowych posiadanych przez osoby umieszczone w pomieszczeniach (z uwagi na przeszkody finansowe brak możliwości stałego wyposażania PdOZ w prasę),
 - skierowanie pism do Wydziału Inwestycji i Remontów oraz Wydziału Zaopatrzenia KWP we Wrocławiu w sprawie przebudowy pryczy lub przekształcenia pokoi z czteroosobowych na

- dwuosobowe, wyposażenia pokoi w oświetlenie nocne, przystosowania sanitariatu i jednej z cel do potrzeb osób niepełnosprawnych lub starszych, które nie są w stanie samodzielnie się poruszać,
- zobowiązanie policjantów pełniących służbę w PdOZ do właściwego dokumentowania podejmowanych czynności, w tym przede wszystkim w zakresie opisywania cech deponowanych przedmiotów,
- pisemne wystąpienie do Wydziału Teleinformatyki KWP we Wrocławiu dotyczące wymiany systemu telewizji przemysłowej w PdOZ oraz jednoczesne prowadzenie rozmów z samorządami lokalnymi o udzielenie wsparcia finansowego na ten cel,
- przygotowanie nowego miejsca na depozyt osób chorych zakaźnie – osobna szafa ubraniowa znajdująca się poza magazynem z czystą pościelą,
- zapewnienie badań lekarskich osobom wymienionym w Rozporządzeniu MSW z dnia 13 września 2012 roku *w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję* (katalog osób podlegających obowiązkowym badaniom) – wskazano na brak możliwości badania wszystkich osób zatrzymanych ze względu na duże obciążenia finansowe generowane przez takie rozwiązanie,
- zobowiązanie policjantów do egzekwowania od przedstawicieli służby zdrowia rzetelnego wypełniania *Książki wizyt lekarskich* oraz zaświadczeń dotyczących możliwości umieszczenia osoby w PdOZ.

Nadmieniam, że informacje pochodzące od Komendanta Powiatowego Policji w Ząbkowicach Śląskich zawarte w niniejszym piśmie zostały przez niego w dniu 12.06.2013 roku bezpośrednio przekazane do siedziby Biura Rzecznika Praw Obywatelskich (K.M.P.) przy al. Solidarności 77 w Warszawie.

2. Realizując zalecenia opisane w raporcie uruchomiono procedurę na przeprowadzenie postępowania przetargowego - realizacja instalacji monitoringu wizyjnego w PdOZ KPP Ząbkowice Śląskie. Obecnie trwają prace montażowe, które winny zakończyć się do końca br.
3. W wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego na dostarczenie sprzętu służącego do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu dla PdOZ KPP Ząbkowice Śląskie, zakup sfinalizowano w lipcu 2013 roku, a następnie sprzęt przekazano do użytkowania w wymienionej jednostce,
4. Wdrożono procedurę przetargową na roboty budowlane, które w części uwzględniają zalecenia raportu. Po wyłonieniu wykonawcy przeprowadzono prace remontowe, które objęły:
 - przebudowę prycz w jednym pokoju (4-osobowy został przebudowany na 2-osobowy),
 - zamontowanie nowego stolika i taboretów dla osób zatrzymanych,
 - roboty malarskie w pokoju, łazience i na korytarzu,
 - wymianę szyby w pokoju nr 3,
 - wymianę urządzeń sanitarnych (muszla ustępowa, umywalka).

Pozostałe zalecone do wykonania prace ujęto w planie potrzeb na lata następne. Będą one realizowane w miarę posiadanych środków finansowych.

Jednocześnie pragnę poinformować, że sposób realizacji zadań przez policjantów w Pomieszczeniach dla osób zatrzymanych w KPP Ząbkowice Śląskie, jak i w innych jednostkach oraz stan techniczny będzie nadal monitorowany przez podległe mi komórki Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu.

ZASTĘPCA KOMENDANTA WOJEWÓDZKIEGO
POLICJI WE WROCŁAWIU

insp. Andrzej Luszczak

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
RPO-724740-VII-720.6/13/AI**

Warszawa, 2013 -10- 2 5

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Zespół
"Krajowy Mechanizm Prewencji"

Pan
insp. Andrzej Łuczyszyn
Zastępca Komendanta
Wojewódzkiej Policji
ul. Podwale 31-33
50-040 Wrocław

Szanowny Panie Komendancie,

W nawiązaniu do pisma z dnia 26.09.2013 r. (data wpływu do BRPO 04.10.2013 r.) uprzejmie dziękuję za ustosunkowanie się do wniosków i zaleceń zawartych w raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śląskich. Jednocześnie proszę o wskazanie jakie działania zostały podjęte w celu realizacji zalecenia dostosowania wizytowanych pomieszczeń do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W piśmie z dnia 12.06.2013 r. Komendant Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śląskich poinformował, iż w dniu 22.05.2013 r. zwrócił się do Wydziału Inwestycji i Remontów Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu o realizację powyższego zalecenia. Do dnia przesłania odpowiedzi na Raport Komendant Powiatowy nie otrzymał odpowiedzi w przedmiotowej sprawie. Także w przytoczonej na wstępie odpowiedzi Pana Komendanta nie znajduję jednoznacznej informacji odnośnie ewentualnego terminu i sposobu realizacji wskazanego zalecenia.

Uzasadniając konieczność dostosowania pomieszczeń dla osób zatrzymanych do potrzeb osób niepełnosprawnych wskazać należy, iż zgodnie z przyjętą w dniu 1 sierpnia 1997 r. przez Sejm RP *Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych* (M. P. z 1997 r. Nr 50, poz. 475) osoby niepełnosprawne mają prawo życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych. Ponadto w dniu 6 września 2012 r. Polska ratyfikowała przyjętą w dniu 13 grudnia 2006 r. przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych *Konwencję*

o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169) zobowiązującą do umożliwienia osobom niepełnosprawnym niezależnego życia i pełnego udziału we wszystkich jego sferach. Oba wymienione dokumenty mają zastosowanie również w odniesieniu do osób pozbawionych wolności oraz środowiska stworzonego w miejscu ich osadzenia. Wobec powyższego wszelkie instytucje państwowe, winny podejmować działania ukierunkowane na urzeczywistnienie praw osób z niepełnosprawnością.

Mając na uwadze powyższe, proszę jak na wstępie.

z pozdrowieniem

dr Aleksandra Iwanowska
Aleksandra Iwanowska
Radca

KOMENDANT WOJEWÓDZKI POLICJI WE WROCŁAWIU

KOMENDANT WOJEWÓDZKI POLICJI WE WROCŁAWIU

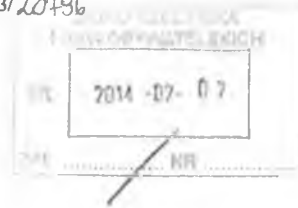
RPW/14332/2014 P
Data: 2014-02-07

Komenda Wojewódzka Policji
we Wrocławiu

Wrocław, dnia 30.01.2014 r.

N-093-7/2013/20136

Pani
dr Aleksandra Iwanowska

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”
00-090 Warszawa Al. Solidarności 77

W nawiązaniu do pisma z dnia 31.12.2013 roku (l.dz. RPO-724740-VII-720.6/13/AI) w sprawie dostosowania pomieszczeń dla osób zatrzymanych do potrzeb osób niepełnosprawnych uprzejmie informuję, że obecnie nie planuje się przeprowadzania jakichkolwiek prac modernizacyjnych w PdOZ KPP w Ząbkowicach Śląskich. Wynika to między innymi z trudności zastosowania właściwych udogodnień, które będą zgodne z wymogami *Prawa budowlanego*, a jednocześnie bezpieczne dla pozostałych zatrzymanych, w kontekście prób samobójczych podejmowanych z wykorzystaniem dodatkowych urządzeń. Ponadto przebudowa musi obejmować nie tylko pokoje dla zatrzymanych, ale również ciągi komunikacyjne, sanitariaty oraz teren wokół budynku, co generuje wysokie koszty i wiąże się z wcześniejszym przygotowaniem dokumentacji projektowej.

Dostrzegając wagę problemu, w dniu 18.11.2013 roku skierowano pismo do Komendy Głównej Policji z prośbą o pomoc w interpretacji przepisów dotyczących tego obszaru, w tym o wskazanie rozwiązań, które ułatwią osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w policyjnych pomieszczeniach prawnej izolacji. Z uzyskanej w bieżącym roku opinii wynika, że przepisami regulującymi sprawę dostępności budynków przez osoby niepełnosprawne są: Ustawa z dnia 07.07.1994 r. *Prawo budowlane* oraz Rozporządzenie Ministra infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*. W ocenie przedstawicieli KGP pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia nie mogą być postrzegane jako definiowane w przepisach obiekty użyteczności publicznej (miejsca publiczne), biorąc pod uwagę przede wszystkim charakter i specyfikę tych pomieszczeń.

Niezależnie od powyższego wskazano, że zasadnym jest rozważenie możliwości, aby na terenie województwa dolnośląskiego przystosować do potrzeb osób niepełnosprawnych przynajmniej jeden PdOZ, w szczególności pokoje dla zatrzymanych i węzeł sanitarny.

50-040 Wrocław, ul. Podwale 31-33
tel. 071 340 34 20, 071 340 33 89, fax. 071 782 41 38
e-mail: wojciech.oldynski@wr.policja.gov.pl

Komenda Główna Policji dostrzegając istotę problemu podkreśliła, że z punktu widzenia metod i form pełnienia służby w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych policjanci pełniący tam służbę odpowiedzialni są za funkcjonowanie pomieszczeń, w tym za bezpieczeństwo osób w nich umieszczonych. Tak więc w przypadku umieszczenia osoby niepełnosprawnej w PdOZ, powinni służyć oni niezbędną pomocą w wykonaniu czynności sprawiających trudność ze względu na stopień niepełnosprawności, np. pomoc w przemieszczaniu się.

Nadmienić należy, że ze względu na wagę zagadnienia obszar ten będzie przedmiotem przygotowywanej przez Wydział Konwojowy Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP analizy funkcjonowania PdOZ na terenie kraju.

Mając powyższe na uwadze w KWP we Wrocławiu podjęto przygotowania do wyznaczenia na terenie województwa dolnośląskiego kilku pomieszczeń, w których, podczas kolejnych prac modernizacyjnych, będą instalowane udogodnienia ułatwiające poruszanie się osobom niepełnosprawnym. Dominującym kryterium podczas typowania w/w miejsc będzie liczba osób niepełnosprawnych umieszczonych w poszczególnych jednostkach oraz możliwości architektoniczne obiektu, w tym ilość pokoi dla zatrzymanych i wielkość poszczególnych pomieszczeń. Obecnie brak jest możliwości wskazania konkretnego terminu prac i ich zakres. Inwestycja musi zostać poprzedzona analizą bezpieczeństwa osób, możliwości finansowych KWP we Wrocławiu oraz istniejących rozwiązań technicznych.

z poważaniem
ZASTĘPCA KOMENDANTA WOJEWÓDZKIEGO
POLICJI WE WROCŁAWIU
insp. Andrzej Łuczyszyn

Wyk 2 egz.
egz nr 1 - adresat
egz nr 2 - aa

Do wiadomości:

Pełnomocnik Komendanta Wojewódzkiego Policji we Wrocławiu ds. Ochrony Praw Człowieka
opr. TC (tel. 87 13886)

50-040 Wrocław, ul. Podwale 31-33
tel. 071 340 34 20, 071 340 33 89, fax. 071 782 41 38
e-mail: wojciech.oldynski@wr.policja.gov.pl

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 2014-04-04

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.570.18.2014

Pan
mł. insp. Marek Walczak
Dyrektor Biura Prewencji i Ruchu
Drogowego
Komendy Głównej Policji
ul. Puławska 148/150
02-514 Warszawa

Szanowny Panie Dyrektorze,

W dniu 18 lutego 2013r. przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji (dalej KMP lub Mechanizm) przeprowadzili wizytację Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śląskich (dalej PdOZ lub Izba). W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, iż PdOZ nie jest przystosowany do potrzeb osób o obniżonej sprawności oraz osób niepełnosprawnych. W związku z powyższym w Raporcie powizytacyjnym sformułowano zalecenie *uwzględnienia przy realizacji ewentualnych inwestycji budowlanych potrzeby dostosowania sanitariatu Izby oraz przynajmniej jednego pokoju do potrzeb osób z niepełnosprawnością i osób starszych, które nie będą w stanie samodzielnie się poruszać bez odpowiednich udogodnień.*

W piśmie z dnia 30 stycznia 2014r. (data wpływu do BRPO: 7 luty 2014 r.) Komendant Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu poinformował, iż w powyższej kwestii w dniu 18 listopada 2013 r. zwrócono się do Komendy Głównej Policji z prośbą o pomoc w interpretacji przepisów dotyczących wskazanego obszaru oraz wskazanie rozwiązań, które mogłyby osobom niepełnosprawnym ułatwić funkcjonowanie w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych. Zgodnie natomiast z uzyskaną przez Komendanta Wojewódzkiego Policji we Wrocławiu odpowiedzią, po przeanalizowaniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 1994 r. Nr 89, poz. 414) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. Nr 75, poz. 690) *w ocenie przedstawicielei KGP pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia nie mogą być postrzegane jako definiowane w przepisach objekty użyteczności*

publicznej/miejsca publiczne, biorąc pod uwagę przede wszystkim charakter i specyfikę tych pomieszczeń.

Biorąc pod uwagę powyższe, a także fakt, iż problem niedostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych dotyczy nie tylko wymienionego PdOZ, ale także zdecydowanej większości funkcjonujących w Polsce Izb, pragnę zwrócić uwagę Pana Dyrektora na tą niezwykle ważną i wymagającą rozstrzygnięcia kwestię.

Należy podkreślić, iż za koniecznością wprowadzenia postulowanych przez przedstawicieli Mechanizmu modernizacji przemawiają postanowienia zawarte w ratyfikowanej w dniu 6 września 2012 r. Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych z dnia 13 grudnia 2006 r. *o prawach osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169). W Konwencji zawarto bowiem standardy zobowiązujące do umożliwienia osobom niepełnosprawnym niezależnego życia i pełnego udziału we wszystkich jego sferach, co odnieść należy również do ich funkcjonowania w miejscach pozbawienia wolności. Zgodnie natomiast z art. 91 ust. 1 Konstytucji RP ratyfikowana umowa międzynarodowa stanowi część krajowego porządku prawnego, a jej przepisy stosowane są bezpośrednio. Żadne instytucje państwowe nie mogą zatem odmówić osobie niepełnosprawnej realizacji jakiegokolwiek prawa sformułowanego w Konwencji pod pretekstem, iż nie znajduje ono swojego odzwierciedlenia w akcie prawa krajowego w randze ustawy lub rozporządzenia. Ponadto w sytuacji niezgodności przepisów umowy międzynarodowej ratyfikowanej za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie z przepisami ustawy pierwszeństwo przyznano umowie międzynarodowej (art. 91 ust. 2 Konstytucji RP).

Biorąc pod uwagę sytuację osadzonych z niepełnosprawnością warto również przypomnieć o zasadzie równości wobec prawa, wyrażonej w art. 32 ust. 1. Konstytucji RP. Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich, osoby niepełnosprawne, przebywające w miejscach detencji powinny mieć taki sam dostęp do pomieszczeń użytkowych, jak pozostali osadzeni, aby w pełni realizować przysługujące im prawa. Przepis art. 32 ust. 2 Konstytucji RP wyraźnie bowiem stanowi, iż nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie proszę o odniesienie się przez Pana Dyrektora do przedstawionego w piśmie stanowiska przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji w zakresie konieczności dostosowania pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia do potrzeb osób niepełnosprawnych. W odpowiedzi bardzo proszę o powołanie się na ww. znak sprawy: KMP.570.18.2014.

2 pozostaw
Załącznik Dyrektora Zespołu
"Krajowy Mechanizm Prewencji"
Marcin Mazur

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI
BIURO PREWENCJI I RUCHU DROGOWEGO

RPW/39093/2014 P
 Data: 2014-05-05

ul. Puławska 148/150; 02-624 Warszawa; tel. 22 60 120 05 fax 22 60 134 97
 bpidr@policja.gov.pl

Warszawa, dnia 7 maja 2014 r.

L.dz. EK - 3301 /2648/14

BIURO RZECZNIKA
 PRAW OBYWATELSKICH

Wpł. 2014 -05- 07

Załącznik nr

Zastępca Dyrektora Zespołu
 „Krajowy Mechanizm Prewencji”
 Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Pan Marcin Mazur

Szanowny Panie Dyrektorze.

W odpowiedzi na pismo l.dz. KMR.570.18.2014 z dnia 4 kwietnia 2014 r. w sprawie rekomendacji przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji odnoszących się do konieczności dostosowywania pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia do potrzeb osób z niepełnosprawnością, uprzejmie przedstawiam stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Zauważyć należy, że akty prawne określające ramy prawne funkcjonowania PdOZ oraz zakres zadań w nich wykonywanych tj. rozporządzenie MSW z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. poz. 638) oraz zarządzenie nr 130 KGP z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (Dz. Urz. z 2012 r. poz. 42), w sposób bezpośredni nie regulują powyższej materii. Jednocześnie, zgodnie z § 11 ust. 1 ww. rozporządzenia, pokój sanitarny służący do utrzymania higieny osobistej musi być ogrzewany, oświetlony, wentylowany oraz wyposażony w urządzenia zgodnie z przepisami dotyczącymi pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w budynkach zamieszkania zbiorowego, o których mowa w przepisach w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Na kanwie prawa krajowego, podstawowym przepisem poruszającym sprawę dostępności budynków dla osób niepełnosprawnych jest art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2013 r. poz. 1409 z zm.) mówiący, że „obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej zapewniając niezbędne warunki do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich”.

Warunki techniczne, jakie muszą zostać spełnione w celu realizacji wymagań z art. 5 ustawy – Prawo budowlane określono w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.). W § 3 pkt 6 ww. rozporządzenia określona została definicja „budynku użyteczności publicznej”. Zgodnie z powyższym przez budynek użyteczności publicznej należy rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny.

Mając powyższe na uwadze, biorąc pod uwagę charakter i specyfikę pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, w ocenie Policji nie mogą być one postrzegane jako obiekty użyteczności publicznej, a tym bardziej jako miejsce publiczne. Należy zwrócić uwagę, że miejsce publiczne służy zaspokajaniu potrzeb użytkujących je osób m.in. w zakresie rekreacji, wypoczynku, komunikacji, edukacji. Pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia nie są wykorzystywane dla zaspokajania wspólnych potrzeb użytkujących je osób, lecz realizacji obowiązku ich zatrzymania i odosobnienia.

Odnosząc się natomiast do przepisów Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych z dnia 13 grudnia 2006 r. o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U.2012 r. poz. 1169), należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 9 ust. 1 ww. konwencji, aby umożliwić osobom niepełnosprawnym niezależne życie i pełny udział we wszystkich sferach życia, Państwa Strony podejmą odpowiednie środki w celu zapewnienia im, na zasadzie równości z innymi osobami, dostępu do środowiska fizycznego, środków transportu, informacji i komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, a także do innych urządzeń i usług, powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich. Środki te, obejmujące rozpoznanie i eliminację przeszkód i barier w zakresie dostępności, stosują się między innymi do:

- a) budynków, dróg, transportu oraz innych urządzeń wewnętrznych i zewnętrznych, w tym szkół, mieszkań, instytucji zapewniających opiekę medyczną i miejsc pracy,
- b) informacji, komunikacji i innych usług, w tym usług elektronicznych i służb ratowniczych.

Natomiast, według artykułu 14 cytowanej Konwencji:

1. Państwa Strony zapewniają, aby osoby niepełnosprawne, na równych zasadach z innymi osobami:
 - a) korzystały z prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego,
 - b) nie były pozbawione wolności bezprawnie lub samowolnie, a także by każde pozbawienie wolności było zgodne z prawem oraz by niepełnosprawność w żadnym przypadku nie uzasadniała pozbawienia wolności.
2. Państwa Strony zapewniają osobom niepełnosprawnym, pozbawionym wolności w drodze jakiegokolwiek postępowania, na równych zasadach z innymi osobami, prawo do gwarancji zgodnych z międzynarodowym prawem, praw człowieka i traktowanie

zgodne z celami i zasadami niniejszej konwencji, włączając w to zapewnienie racjonalnych usprawnień.

Reasumując, z treści obowiązujących przepisów prawa krajowego nie wynika obowiązek dostosowania pokoi w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych i doprowadzonych w celu wytrzeźwienia do potrzeb osób niepełnosprawnych. Natomiast, Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych zobowiązuje do zagwarantowania praw osób niepełnosprawnych pozbawionych wolności poprzez zapewnienie racjonalnych usprawnień.

Ponadto, wychodząc z wykładni celowości funkcjonowania tych pomieszczeń, trudno jest podzielić pogląd, że wszystkie pokoje wchodzące w skład danego PdOZ mają być tak dostosowane, aby spełniać wszelkie wymogi dające osobom niepełnosprawnym prawo do życia w środowisku bez barier oraz niezależnego życia i pełnego udziału we wszystkich sferach. Należy zauważyć, że rygor odizolowania osoby pod przymusem na podstawie przepisów ustawy już wpływa na ograniczenie w sposób istotny tych praw i możliwości.

Niewątpliwie, biorąc pod uwagę statystyki dotyczące osób umieszczanych w PdOZ, stwierdzić można, że liczba osób niepełnosprawnych stanowi ułamek procenta wszystkich umieszczanych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych. Przeprowadzenie wszelkich remontów bądź modernizacji wiąże się natomiast z koniecznością poniesienia określonych nakładów finansowych. Stąd, w celu racjonalizacji ponoszonych kosztów, zasadnym będzie przeprowadzenie analizy funkcjonowania pomieszczeń w poszczególnych garnizonach m.in. pod kątem ich wykorzystywania do umieszczania osób niepełnosprawnych oraz wysokości wydatków koniecznych do poniesienia na ich remont i ewentualne poddanie modernizacji tylko wybranych z nich, np. przy okazji prowadzonych prac remontowych.

Dodatkowo, w przypadku umieszczania osób niepełnosprawnych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych nie bez znaczenia pozostaje kwestia przepisów związanych z badaniami lekarskimi osób zatrzymanych przez Policję. W tym zakresie otwarty pozostaje problem stwierdzenia przez lekarza wykonującego badanie, braku przeciwwskazań do przebywania osoby niepełnosprawnej w policyjnym pomieszczeniu dla zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Stopień niepełnosprawności może być bowiem determinantem uniemożliwiającym pobyt osoby w PdOZ.

Niezależnie od powyższego pamiętać należy, szczególnie z punktu widzenia metod i form pełnienia służby w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, że policjanci pełniący służbę odpowiedzialni są w szczególności za bezpieczeństwo osób w nich umieszczonych. Tak więc w przypadku pobytu osoby niepełnosprawnej w pomieszczeniu, policjanci służą niezbędną pomocą w wykonaniu czynności sprawiających trudności ze względu na stopień niepełnosprawności, np. pomocą w przemieszczaniu się po PdOZ.

Wykonano w 1 egz.
Przesłano faksem (22 827-64 -53)
MZ

2 powołaniem

ZASTĘPCA DYREKTORA
Biura Prewencji i Bezpieczeństwa Drogowego
Komendy Stołecznej Policji

ml. insp. Ryszard GARBARZ

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 2014 -07- 11

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.570.18.2014.AI

Pan
mł. insp. Krzysztof Łaskiewicz
Pełnomocnik Komendanta Głównego
Policji ds. Ochrony Praw Człowieka
Komenda Główna Policji
ul. Puławska 148/150
02-514 Warszawa

Stanowcy Państwa Pełnomocnika,

W dniu 4 kwietnia 2014 r. przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji skierowali do Dyrektora Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji pismo z prośbą o zwrócenie uwagi na problem niedostosowania pomieszczeń dla osób zatrzymanych (dalej: PdOZ) do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W odpowiedzi z dnia 7 maja 2014 r. Zastępca Dyrektora Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji nie podzielił przedstawionego przez przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji stanowiska i wskazał m. in., iż akty prawne określające ramy prawne funkcjonowania PdOZ, tj. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. *w sprawie pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb* (Dz. U. z 2012 r., poz. 638) oraz zarządzenie nr 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 r. *w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia* (Dz. Urz. KGP z 2012 r., poz. 42), nie wprowadzają obowiązku dostosowania ich do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 z zm.) zobowiązanie do zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania z budynków przez osoby niepełnosprawne dotyczy obiektów

użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego, do których nie można zaliczyć PdOZ z uwagi na ich charakter i specyfikę związaną z realizacją obowiązku odosobnienia w nich osób zatrzymanych.

W związku z powyższym wskazać należy, iż postanowienia zawarte w ratyfikowanej w dniu 6 września 2012 r. Konwencji ONZ z dnia 13 grudnia 2006r. *o prawach osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169, dalej: Konwencja) zobowiązują do umożliwienia osobom niepełnosprawnym niezależnego życia i pełnego udziału we wszystkich jego sferach, co odnieść należy również do ich funkcjonowania w miejscach pozbawienia wolności (art. 14 Konwencji). Zgodnie natomiast z art. 91 ust. 1 Konstytucji ratyfikowana umowa międzynarodowa stanowi część krajowego porządku prawnego, a jej przepisy stosowane są bezpośrednio. Żadne instytucje państwowe nie mogą zatem odmówić osobie niepełnosprawnej realizacji jakiegokolwiek prawa sformułowanego w Konwencji pod pretekstem, iż nie znajduje ono swojego odzwierciedlenia w akcie prawa krajowego w randze ustawy, rozporządzenia lub tym bardziej aktu o charakterze wewnętrznym, jakim jest zarządzenie Komendanta Głównego Policji. Ponadto w sytuacji niezgodności przepisów umowy międzynarodowej ratyfikowanej za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie z przepisami ustawy pierwszeństwo przyznano umowie międzynarodowej (art. 91 ust. 2 Konstytucji).

Za niezrozumiałe należy uznać także przedstawiony przez Zastępcę Dyrektora Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji argument, iż z uwagi na *wykładnię celowości funkcjonowania tych pomieszczeń* niemożliwym jest założenie, że *wszystkie pokoje wchodzące w skład danego PdOZ mają być tak dostosowane, aby spełniać wszelkie wymogi dające osobom niepełnosprawnym prawo do życia w środowisku bez barier oraz niezależnego życia i pełnego udziału we wszystkich sferach*, a sam fakt odizolowania osoby pod przymusem już wpływa na ograniczenie w sposób istotny tych praw i możliwości. Przede wszystkim wskazać należy, iż wymogi Konwencji, nakazującej wprowadzenie racjonalnych usprawnień, spełniłoby dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych jednego z pokoi dla zatrzymanych, sanitariatu oraz drogi przemieszczenia się do PdOZ. Ponadto, warto mieć na uwadze, że Europejski Trybunał Praw Człowieka wydając orzeczenia w skargach kierowanych przeciwko Polsce (sprawa Orchowski przeciwko Polsce, skarga nr 17885/0, sprawa Kudła przeciwko Polsce, skarga nr 30210/96, sprawa Wierzbicki przeciwko Polsce, skarga nr 48/03) podkreślał, iż z samym faktem pozbawienia wolności związany jest określony stopień dolegliwości, który nie może być potęgowany warunkami panującymi w miejscu detencji, co może zaistnieć w przypadku osadzenia osoby niepełnosprawnej w PdOZ nieprzystosowanym do jej potrzeb. W sprawie Florea przeciwko Republice Rumunii (skarga nr 37186/03) Trybunał zauważył natomiast, że *pozbawienie wolności*

w niektórych przypadkach wymaga wzmożonej ochrony osób szczególnie podatnych. Państwo musi gwarantować zatem, że wszystkie osoby pozbawione wolności przebywają w warunkach, które szanują ich ludzką godność, że nie są poddane trudnościom, których natężenie przekracza nieunikniony poziom cierpienia nieodłączny podczas pozbawienia wolności oraz że ich zdrowie nie jest zagrożone.

Wskazać należy również, iż przytoczony w odpowiedzi przesłanej przedstawicielom Krajowego Mechanizmu Prewencji argument niewielkiej liczby osób niepełnosprawnych osadzanych w PdOZ nie stanowi przesłanki uzasadniającej odstępnie od dostosowania tych pomieszczeń do wymogów zawartych w Konwencji. W tym kontekście trzeba mieć bowiem na względzie konstytucyjną zasadę równości wobec prawa. Przepis art. 32 ust. 2 Konstytucji RP wyraźnie stanowi, iż nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. W związku z powyższym osoby niepełnosprawne, przebywające w miejscach detencji, powinny mieć taki sam dostęp do pomieszczeń użytkowych, jak pozostali osadzeni, aby w pełni realizować przysługujące im prawa.

Mając na uwadze przytoczone argumenty, uprzejmie proszę o zajęcie przez Pana Pełnomocnika stanowiska w zakresie konieczności dostosowania pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia do potrzeb osób niepełnosprawnych. Jednocześnie bardzo proszę o udzielenie odpowiedzi do dnia 31.08.2014r. i powołanie się w niej na następujący znak sprawy: KMP.570.18.2014.AI.

Z poważaniem

DYREKTOR ZESPOŁU

Justyna Róża Lewandowska